

MALİ ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:.....	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Mali Cumhuriyeti
Nüfus	24,1 Milyon (2024 yılı tahmini)
Dil	Fransızca (resmi dil)
Din	%93,9 Müslüman, %3,1 Hıristiyan ve Animist, %3 Dinsiz
Başkent	Bamako
Yüzölçümü	1.240.190 Km ²
Arazi Kullanımı	Tarım Arazisi %34,1, Orman %10,2, Diğer % 55,7
Sınır Ülkeler	Cezayir 1359 km, Burkina Faso 1325 km, Fildişi Sahili 599 km, Gine 1062 km, Moritanya 226 km, Nijer 838 km, Senegal 489 km
Başlıca Şehirler	Bamako (1,9 Milyon), Sikasso (214 bin), Kayes (148 bin), Mopti (106 bin)
Para Birimi	CFA Franc (Batı Afrika Frangı)
Uluslararası Telefon kodu	+223
Etnik Yapı	Yaklaşık 25 tane etnik grup mevcut. En büyük etnik gruplar: Bambara, Soninke, Fulani, Songhai, Dogon

Kaynak: Economist Intelligence Unit(EIU), IMF, CIA factbook

Coğrafi Konum

Mali Cumhuriyeti, Orta Batı Afrika'da bulunan, denize kıyısı olmayan 1.240.000 km² büyüklüğünde bir ülkedir. Afrika'nın en büyük yedinci ülkesi olan Mali, Kuzeyde Cezayir, Doğuda Nijer, Güneyde Burkina Faso ve Fildişi Sahili, Güneybatıda Gine ve Batıda Senegal ve Moritanya ile sınır paylaşmaktadır. Afrika'nın en büyük 7. ülkesi, dünyanın ise 24. büyük ülkesidir. Ülkenin başkenti Bamako'dur.

Nijer ve Senegal nehirleri Mali'ye hayat veren nehirlerdir. Nijer Nehri 1.700 km, Senegal nehri ise 800 km Mali topraklarından akmaktadır. Bu nehirler ülkenin güney ve doğusundan geçmektedir. Ülkenin kuzey bölümü ise Sahara Çölü ile kaplıdır. Ülkede kuru ve yağışlı iklim dönemleri söz konusudur. Kurak dönemler Kasım ayından Mayıs ayına kadar sürmekte yağışlı dönem ise Haziran ayından Ekim ayına kadar devam etmektedir. Ekim ayının ortalarından Kasım ayının ortalarına kadar ise oldukça kuru ve soğuk bir dönem yaşanmaktadır. Sıcaklıklar ve yağışlar bölgelere göre değişmekte olup, Kuzeyde yer alan çöl bölgelerinde çok düşük olan yağışlar tropik Güney bölgelerinde 700 mm'yi geçmektedir. Ülkede gece ile gündüz arasında sıcaklık ve nem farklılıkları çok belirgindir. Senegal nehri deniz seviyesinden 23 metrelik yüksekliğiyle en düşük noktası olup, Hombori Tondo tepesi ise 1.155 m'lik yüksekliği ile ülkenin en yüksek noktasıdır.

Siyasi ve İdari Yapı

Mali Cumhuriyeti, geçmişte üç farklı Batı Afrika imparatorluğunun bir parçası olarak tarihte yer almıştır. Bu imparatorluklar Gana İmparatorluğu, Mali İmparatorluğu ve Songhay İmparatorluklarıdır. 19. yüzyılın sonuna doğru Mali, Fransız idaresi altına alınmış ancak, 1959 yılında Mali Federasyonu olarak bağımsızlığını kazanmıştır. Bir yıl sonra 22 Eylül 1960 tarihinde ise

bağımsız Mali devleti olmuştur. Mali bağımsızlığını ilan edinceye kadar Fransız Sudan'ı olarak bilinen bir sömürge ülkesi olarak kalmıştır.

Bağımsız yeni devlette uzun süre tek-partili dönem hüküm sürmüştü ve ülkede batı ile barışık sosyalizm hüküm sürmüştür. 1968 yılında darbe ile göreve gelen Albay Musa Traore, 1991 yılında gerçekleştirilen darbenin ardından görevi Amadou Toumani Touré'ye devretmiş ve bu yeni yönetimle birlikte yeni bir anayasa hazırlanmış ve Mali demokratik, çok-partili bir devlet olmuştur. 12 Ocak 1992'de halk oylaması ile yeni anayasaya kabul edilmiş ve Anayasaya göre Mali Cumhuriyeti üniter bir devlet olarak tanımlanmıştır. Milletvekilleri 5 yıllık dönem için seçilmektedir. Devlet başkanı halk oylaması ile seçilmekte ve başbakanı devlet başkanı atamaktadır.

Mali Cumhuriyeti idari olarak da Merkezi başkent Bamako bölgesi dışında 8 idari bölgeye ayrılmış olup bu bölgeler Gao, Kayes, Kidal, Koulikoro, Mopti, Segou, Sikasso, Tombouctou (Timbuktu) bölgeleridir.

Nüfus ve İstihdam

2023 IMF tahminlerine göre Mali'nin nüfusu 22,1 milyondur. Nüfusun %70'inden fazlası Nijer ve Senegal nehirlerine yakın verimli alanlarda yerleşiktir. Nüfusun %47,8'i 0-14 yaş grubunda %49,2'si 15-64 yaş grubunda, %3'ü ise 65 yaş ve üzeri grubunda yer almaktadır. Nüfusun %64'ü kırsal kesimde, %36'sı ise kentlerde yaşamaktadır. Ortalama yaşam süresi dünya ortalamasının çok altında olup, 53,06 yıldır. Bu yaş kadınlarda 54,73 yıl iken erkeklerde 51,43 yıldır.

Ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunun yaşadığı Güney bölgelerinde nüfus, özellikle Nijer ve Senegal nehirleri civarında yoğunluk kazanmıştır.

Mali'de yıllar itibariyle GSYİH'nın %7,5- %10'u sağlık harcamalarına ayrılmakta olup, sağlık altyapısı ve sağlık personeli açısından büyük yetersizlik söz konusudur.

Eğitim harcamaları ise yıllar itibariyle değişmekle beraber GSYİH'nın %5'i civarındadır. Ülkede okur yazar oranı nüfusun %31'i olup, bu oran erkeklerde %43, kadınlarda %20'dir. Ülkede tahsil görenlerin ortalama okuma yılı 8 yıl olup, bu oran erkeklerde 9 yıl iken kadınlarda 7 yıldır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Mali, madencilik sektörü açısından oldukça verimli bir ülkedir. Ülkede çıkarılan madenler içerisinde altın en önemli yeri tutmaktadır. Mali altın üretimi açısından Afrika'nın ilk üç ülkesi arasında yer almaktadır. Mali'nin altın üretimi yıllık 50-60 ton civarındadır. Ülkedeki en önemli altın yatakları Sadiola, Syama, Morila, Yatela ve Kayes bölgelerinde bulunmaktadır. Ülkede keşfedilmiş fakat henüz çıkarılmayan altın yatakları da söz konusudur. Altının tek başına Mali GSYİH'sına katkısı %10 civarındadır. Yeni bulunan altın yatakları ile Mali'nin üretiminin daha da artış göstermesi beklenmektedir. Diğer çıkarılan önemli madenler ise fosfat, kaolin, tuz, kireçtaşı ve uranyumdur. Mali'de henüz çıkarılmayan fakat önemli miktarlarda varlığı tesbit edilen madenler ise boksit, demir, manganez, kalay ve bakırdır. Altın Mali'de madencilik sektöründe elde edilen değerlerin yaklaşık %80'ine sahiptir.

Mali'de elektrik enerjisi üretimini kendi iç kaynakları ile karşılamakta olup, üretimi 2,2 milyar Kws'ın üzerindedir. Elektrik enerjisi üretiminin %67,8'i petrol ve doğalgaz santrallerinden, %31,2'si de hidroelektrik santrallerinden sağlanmaktadır. Ülkede petrol ve doğalgaz üretimi ise bulunmamaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	18,32	20,21	21,65	23,21	24,92	26,61	28,45	30,45
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	3,5	4,4	3,8	4,4	4,9	4,9	4,9	4,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	810	866	898	933	970	1 004	1 040	1 078
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	9,7	2,1	2,5	2	2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-10,8	-7,1	-5,5	-3,5	-3	-4,2	-3,8	-4,7
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	22,62	23,35	24,1	24,88	25,68	26,51	27,36	28,24
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	53,1	55,9	55,7	55,9	54,9	54,6	54,5	54,4

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Mali, ekonomisinin şeffaflığıyla ön plana çıkmaktadır. Ülkede 1992 yılından itibaren çok çeşitli ekonomik programlar uygulamaktadır. Uygulanan bu programlar ile ekonominin liberalizasyonunda önemli ilerlemeler sağlanmış, makroekonomik dengesizlikler azaltılmış ve sürdürülebilir ekonomik gelişmenin sağlanması için gerekli koşulların oluşturulmasına çalışılmıştır. Ekonomik gelişme açısından belirli bir ivme yakalamış olmakla birlikte Mali, halen dünyanın en geri kalmış ve fakir ülkelerinden birisidir. Ülkede 2020 yılında 17,5 milyar dolar olan GSYİH'nın, 2022 yılında 19,2 milyar dolar, 2023 yılında ise 20,7 milyar dolar olarak gerçekleştiği, 2024 yılında ise 21,7 milyar dolara yükseleceği tahmin edilmekte olup, GSYİH'nin artırılmasına çalışılmaktadır. Kişi başına düşen GSYİH ise oldukça düşük olup 900 dolar civarındadır. Kişi başına düşen GSYİH açısından dünyanın en fakir 10 ülkesi arasında yer alan Mali, ekonomik açıdan başta yoksulluk olmak üzere işsizlik ve yetersiz altyapısı ile ön plana çıkmaktadır.

Kamu finansmanı açısından son yıllarda bütçe gelirlerinde görülen olumlu gelişmeler ve bütçe harcamalarının daha iyi kontrol edilmeye başlanması ile sağlanmış olan bütçe disiplini açıkların kapatılmasında önemli katkılar sağlamıştır.

Mali birçok uluslararası kuruluştan yardım almakta ve gerek Dünya Bankası ve gerekse Uluslararası Para Fonu ile iyi ilişkiler içerisinde bulunmaktadır. Yoksulluğun azaltılması kapsamında Dünya Bankası Mali'de başlıca eğitim, sağlık, kentsel gelişimin sağlanması,

elektrik üretimi ve su kaynaklarının geliştirilmesi konularında olmak üzere birçok konuda Mali'deki projeleri finanse etmektedir. Ülkede görülen olumlu performans nedeniyle Mali, Dünya Bankası ve IMF tarafından fakir ve çok geri kalmış ülkeler içerisinde destek sağlanması gereken en iyi ülkeler arasında yer almıştır.

Sekiz ayrı bölgeden oluşan Mali'nin kuzeydeki sınırları Sahra Çölü'nün tam ortasına ulaşmaktadır. Ülkenin ekonomisinde özellikle tarım ve balıkçılık önemli rol oynamakta sanayi ise çok geri düzeydedir. Mali'nin ekonomisinde madencilik özel bir yeri vardır. Mali'nin geleceğinin özellikle madencilik ile tarım, hayvancılık ve su ürünleri üretimine dayalı olarak şekillenmesi beklenmektedir.

Mali ekonomisinde ülkede üretilen pamuk ve altın ile ithal edilen petrolün önemli yeri bulunmaktadır. Bu üç ürünün dünya fiyatlarındaki dalgalanmalar ülke ekonomisi üzerinde önemli tesirleri bulunmakta, pamuk ve altın fiyatlarındaki artışlar ekonomi üzerinde olumlu tesirlerde bulunurken petrol fiyatlarındaki artışlar ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.

Mali ekonomisi bölgesel ve uluslararası ekonomik krizlere aşırı duyarlı olup, komşu ve bölge ülkelerindeki ekonomik ve politik riskler Mali üzerinde etkileyici olabilmektedir. Son yıllarda özellikle Fildişi Sahilinde meydana gelen gelişmeler Mali ekonomisi üzerinde de olumsuz etkilerde bulunmuştur.

Mali'de 1982 yılından itibaren uygulanan istikrar tedbirlerinin ana amacı bütçe açıklarının giderilmesi, kamu işletmelerinin verimli çalışmalarının sağlanması ve kamunun reorganizasyonunun sağlanmasıdır.

1992 yılında demokratik Anayasanın yürürlüğe girmesinden itibaren Dünya Bankası ve IMF'nin de destekleriyle Mali ticaretini liberal hale, ekonomisini de yabancı yatırımcılara da açık hale getirmiştir.

Hükümetlerin ekonomideki ana hedefleri başta altyapının inşa edilmesi olmak üzere ekonominin büyük ölçüde tarıma ve altın madenine bağımlılık yanında sanayinin geliştirilerek yeni sektörlerin de ekonomiye katkılarının artırılmasıdır.

Dünya Bankası ve IMF'nin destekleriyle gerçekleştirilen ekonomik reformlar sayesinde Mali'de ekonomik liberalizasyon ve özel sektörün de serbestçe faaliyette bulunabilmeleri açısından önemli gelişmeler sağlanmıştır. Uygulanan ekonomik reformlar sayesinde devlete ait birçok işletmenin özelleştirilmesi de sağlanmış ve bu kapsamda telekomünikasyon şirketi, bazı yağ fabrikaları ve pamuk işletmelerinin özelleştirilmesi tamamlanmıştır.

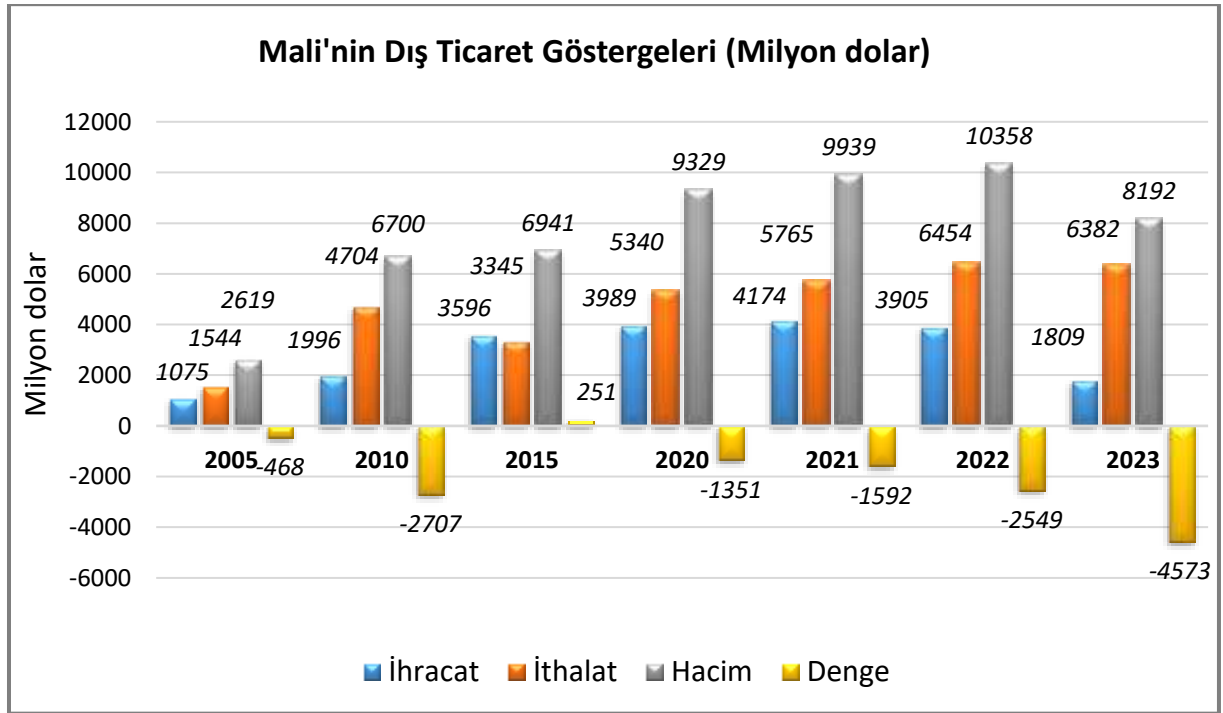
Dünyanın en fakir on ülkesinden birisi olan Mali dünyada birçok uluslararası kuruluşan ve ülkeden yardım almaktadır. 1991 yılından önce Rusya ve Çin gibi ülkelerle ve özellikle Varşova paktından çeşitli yardımlar alan Mali, yönetim değişikliğinden sonra Dünya Bankası, IMF, Arap Kalkınma Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, Avrupa Birliği, ABD ve Japonya gibi ülkelerden ve Arap ülkelerinin çeşitli fonlarından önemli yardım ve destekler almaya başlamış olup, bu destekler halen devam etmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Uluslararası Ticaret Merkezince Mali'nin 2023 yılı kesin verileri henüz yayınlanmamıştır. Mali, dış ticaret hacmi oldukça düşük olan ve 2013 yılına kadar önemli dış ticaret açığı veren tipik bir Afrika ülkesi görünümünde iken bu yıldan sonra dış ticareti bazı yıllar fazla vermeye başlamış, ancak bazı yıllarda yine önemli açıklar söz konusu olmuştur. Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre 2021 yılında Mali'nin ihracatı 4,2 milyar dolar, ithalatı ise 5,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, dış ticareti 1,6 milyar dolar açık vermiştir. 2022 yılında ise 3,9 milyar dolarlık ihracata karşılık 6,5 milyar dolarlık ithalatı söz konusudur. 2022 yılında dış ticareti 2,5 milyar dolar açık vermiştir. 2023 yılının henüz kesinleşmemiş yansıma verilerine göre ise ihracatı 1,8 milyar dolar, ithalatı ise 6,4 milyar dolardır.

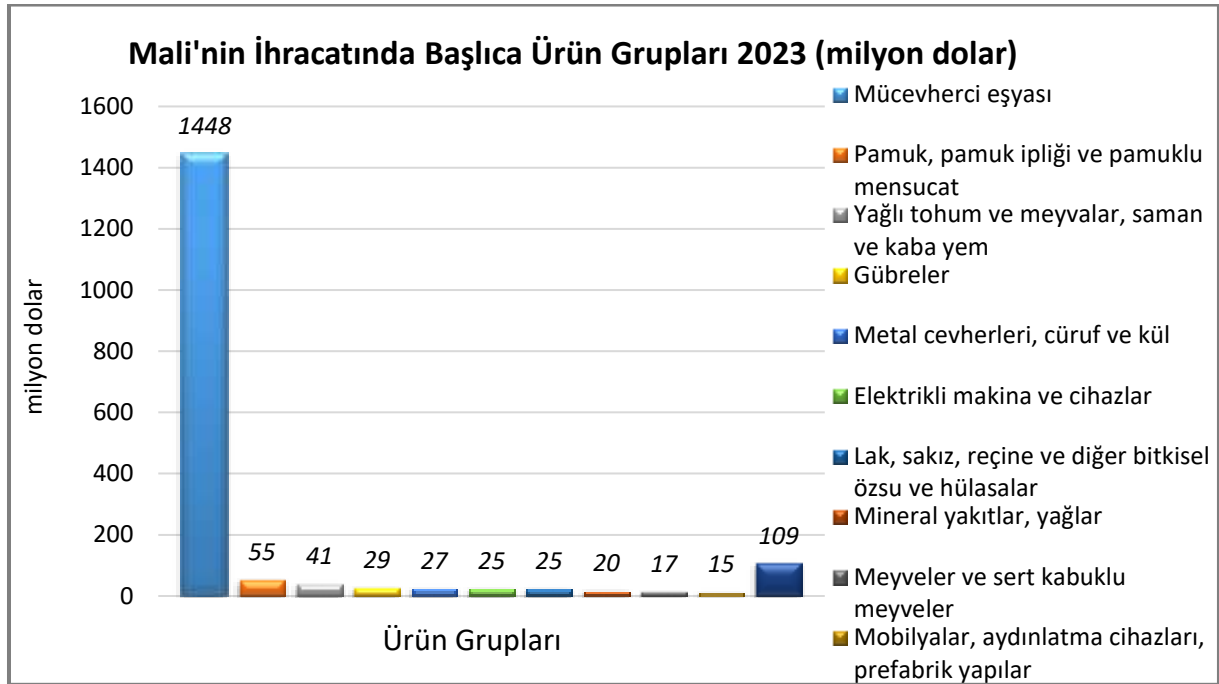
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verilerdir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

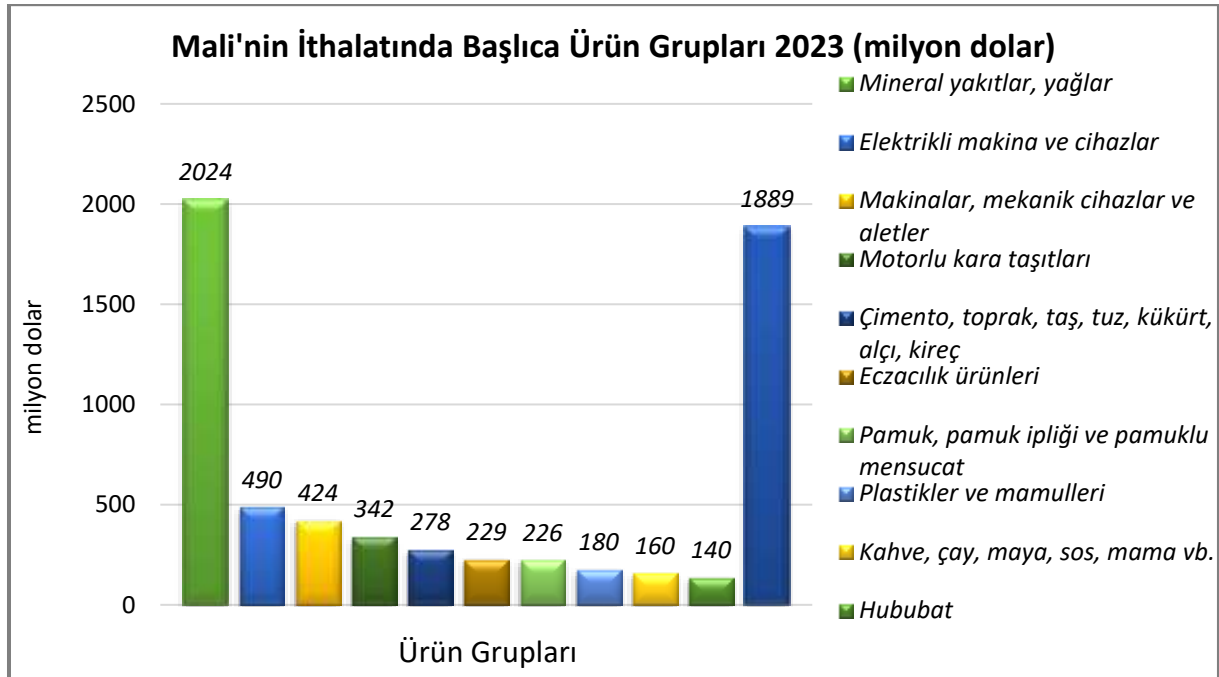
İhracat

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verileridir.

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

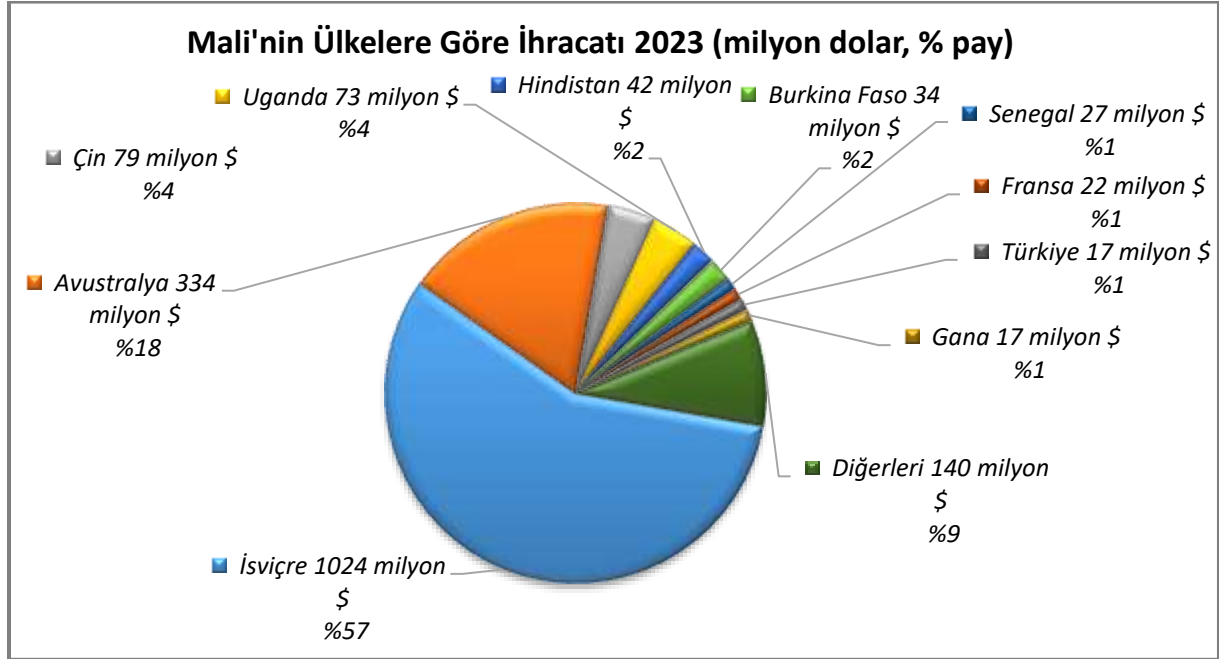

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verileridir.

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

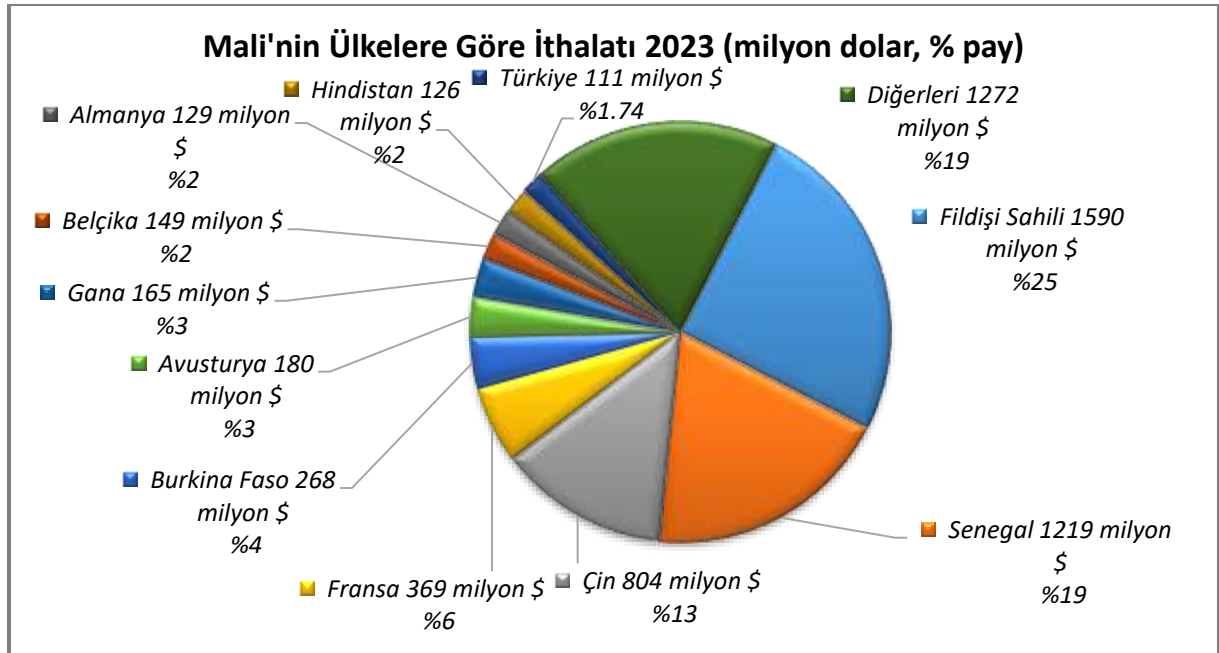
İhracat

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansımaya verilerdir.

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansımaya verilerdir.

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Mali'de yabancı yatırımlar genel olarak destek görmektedir. Ülkede yabancı ve yerli yatırımlara eşit muamele söz konusudur. IMF ve Dünya Bankası ile yapılan anlaşmalar gereği 1992 yılından beri Mali'de yabancı yatırımlar desteklenmektedir. Ülkede yoksulluğun azaltılması ve ülkenin gelişimi için özel sektör yatırımlarının ve bu arada yabancı yatırımların desteklenmesi stratejisi benimsenmiştir. Ülkede ticari engellerin azaltılması, harmonize bir para politikasının izlenmesi ve ortak bir pazarın oluşturulması amacıyla IMF ve Dünya Bankasının da girişimleriyle Mali batı Afrika Ülkeleri Ekonomik ve Parasal Birliğine (WAEMU) ve ECOWAS'a üye olmuştur.

Mali'de hükümetler özellikle son yıllarda doğrudan yabancı yatırımları ve ihracata yönelik yerli ve yabancı yatırımları özendirici bir çok kararlar almıştır. Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit uygulamalara tabi olup, bu konuda ayırım gözetilmemektedir. Ülkede 2005 yılında yürürlüğe giren yatırım düzenlemeleri ile yatırımların büyüklükleri, yatırımlarda yerli hammadde kullanımı, yatırımlarca yaratılması istenen istihdam düzeyleri ile ilgili kriterler belirlenmiştir. Yatırımlar konusunda alınan kararlar ve düzenlemeler sayesinde Mali Dünya Bankasının iş yapma raporuna göre dünya ülkeleri arasında bulunduğu yerden daha üst basamaklara çıkmaya başlamıştır.

Mali yatırım kanununa göre eğer yatırım ihracata yönelik bir yatırım ise yabancı firmalar da yerli firmalara tanınan desteklerin aynısından istifade edebilmektedirler. İhracata yönelik her türlü yabancı yatırım lisanslama, alım satım, gümrük vergisi ve diğer yurt içi vergiler, uygulanan ihracat ve ithalat politikaları açısından benzer uygulamalara tabidirler.

Mali'de yabancı yatırımcılar işletmenin %100'üne sahip olabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar özelleştirme kapsamındaki devlet işletmelerini veya Mali'li özel sektöre ait işletmeleri satın alabilmekte, Mali'lilerle ortaklıklar da kurabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar sermayelerini ve elde ettikleri karları serbestçe yurt dışına çıkarabilmektedirler.

Mali'de yabancı yatırımların kamulaştırılması sık karşılaşılan bir uygulama değildir. Bugüne kadar zorunlu hallerde kamulaştırmaya başvurulmuş ve bu kamulaştırmalar da son derece şeffaf ve uluslararası kanunlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Kamulaştırma bedeli de yatırımın pazar değeri üzerinden alacaklılarına ödenmektedir.

Mali kanunları bu ülkede yatırım yapmış firmaların elde ettikleri karları yeniden bu ülkede yatırım için kullanmalarını önemli ölçüde teşvik etmektedir. Mali yatırım kanunu firmaların yerel hammadde kullanmaları durumunda vergi muafiyeti getirmekte, hammaddesinin en az %65'ini yerli kaynaklardan kullanan firmalara muafiyet uygulanmaktadır. Gelirlerinin en az %5'ini araştırma ve geliştirmeye ayıran firmalara çalıştırdıkları Mali'li elemanların gelir vergilerinde önemli indirimlere gidilmektedir. Yabancılarla Mali'lilerin kuracakları ortaklıklarda Mali'lilerin ne kadar paya sahip olacaklarına dair bir belirleme bulunmamaktadır. Özel sektörle kurulacak ortaklıklarda devletin payı %35'in altında ise şirkete özel sektör firması olarak muamele edilmektedir.

Mali'de yatırımların önemli bir kısmı başkent Bamako civarında bulunmakta olup, yatırım kanunu özellikle başkent dışındaki yatırımları teşvik edici özelliktedir. Teşvikler başlıca 5-8 yıl gelir vergisi muafiyeti, ucuz enerji temini ile su, elektrik ve haberleşme hatlarının tesisi için çeşitli destekleri kapsamaktadır. Yabancı firmalar üretimlerinin en az %80'ini ihraç etmeleri durumunda 30 yıllık süre için tüm vergilerden muaf tutulmaktadır.

Mali'de devlet petrol, yurt içinde üretilen pamuk ve pirinçte fiyat kontrolü yapmakta, bunların dışında kalan ürünlerin fiyatları rekabete dayalı olarak tamamen serbest piyasa koşullarında oluşmaktadır.

Mali'de bazı sektörler için özel teşvikler de uygulanabilmektedir. Mali'de özel desteğe tabi olan başlıca sektörler:

- Tarıma dayalı sanayiler
- Su ürünleri üretimi
- Hayvancılık
- Ormancılık
- Madencilik ve metalürji
- Turizm ve otelcilik
- Haberleşme
- Konut inşası
- Ulaştırma
- İnsan ve hayvan sağlığına yönelik yatırımlar
- Mesleki ve teknik eğitime yönelik yatırımlar
- Kültürel gelişime yönelik yatırımlardır.

Mali'de özelleştirme programları devam etmekte olup, özelleştirme kapsamındaki işletmeler yabancılar için de ilgi çekmekte ve özelleştirilen bu işletmeler için de özel bazı teşvikler uygulanmaktadır.

Mali'de 1980 yılı baz alındığında 2023 yılında doğrudan yabancı yatırım stoğu 6 milyar doların üzerine çıkmıştır. Mali'de Güney Afrika, Avustralya ve Kanadalı firmalar özellikle madencilik sektörüne yatırım yapmakta, Çin, Fransız ve Alman firmaları ise başta gıda ve tekstil olmak üzere imalat sanayine yatırım yapmaktadır.

Mali'de Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2023	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	698,00	438,00	354,00	240,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	3,50	1,90	1,40	0,90
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	6 335,00	6 773,00	7 127,00	7 367,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-12,00	-50,00	-9,00	-9,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	167,20	217,20	226,20	235,20

(*) Tahmini Veriler

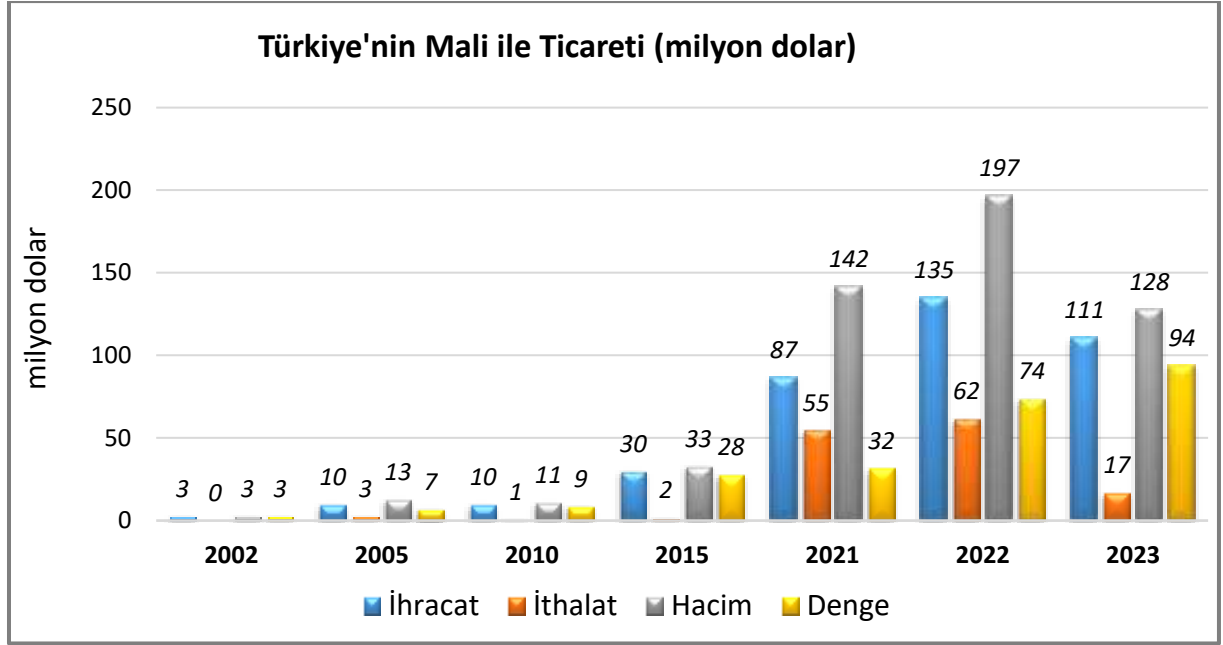
Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

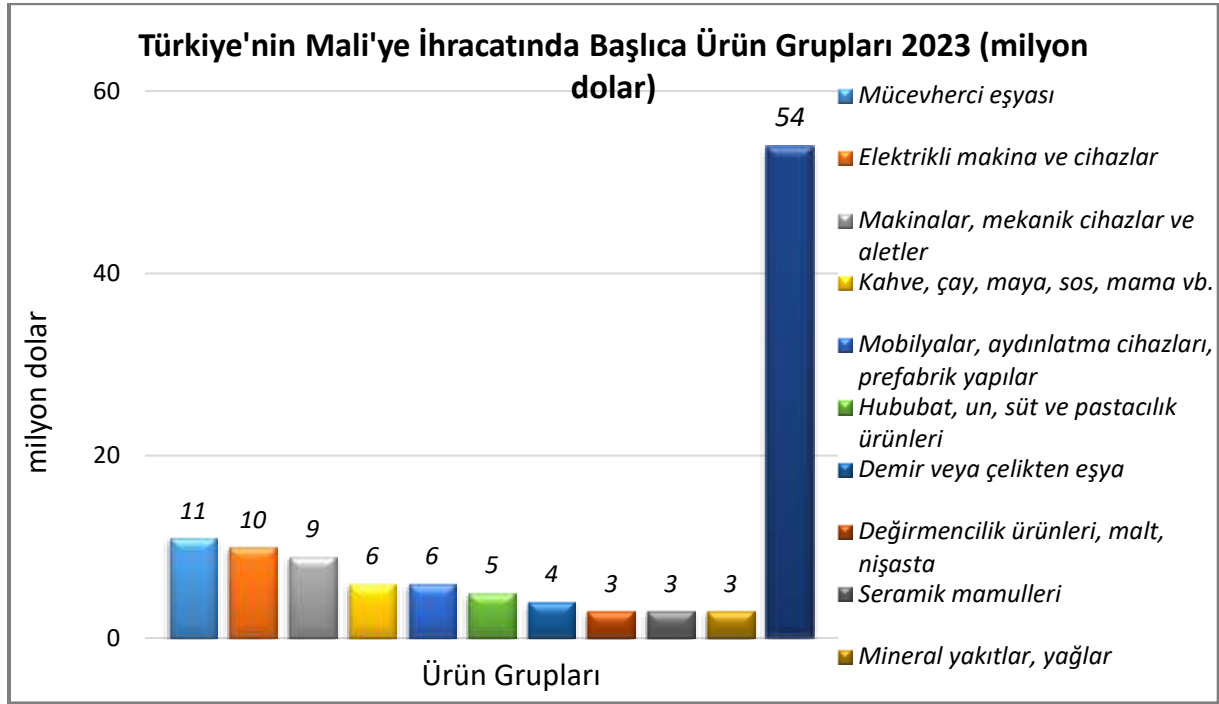
Ülkemizle Mali arasındaki dış ticaret oldukça düşük düzeylerde gerçekleşmektedir. Mali ile dış ticaretimiz ülkemiz lehine fazlalık vermekte olup, dış ticaret hacmimiz 2022 yılında ihracatımız 135 milyar dolarla ithalatımız ise 62 milyar dolarla maksimum düzeylere ulaşmış, 2023 yılında ise ihracatımız 111 milyon dolar, ithalatımız ise 17 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı dış ticaret hacmimiz ise 128 milyon dolardır. 2023 yılında ikili dış ticaretimiz ülkemiz lehine 94 milyon dolar fazla vermiştir.

Türkiye-Mali Dış Ticareti

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

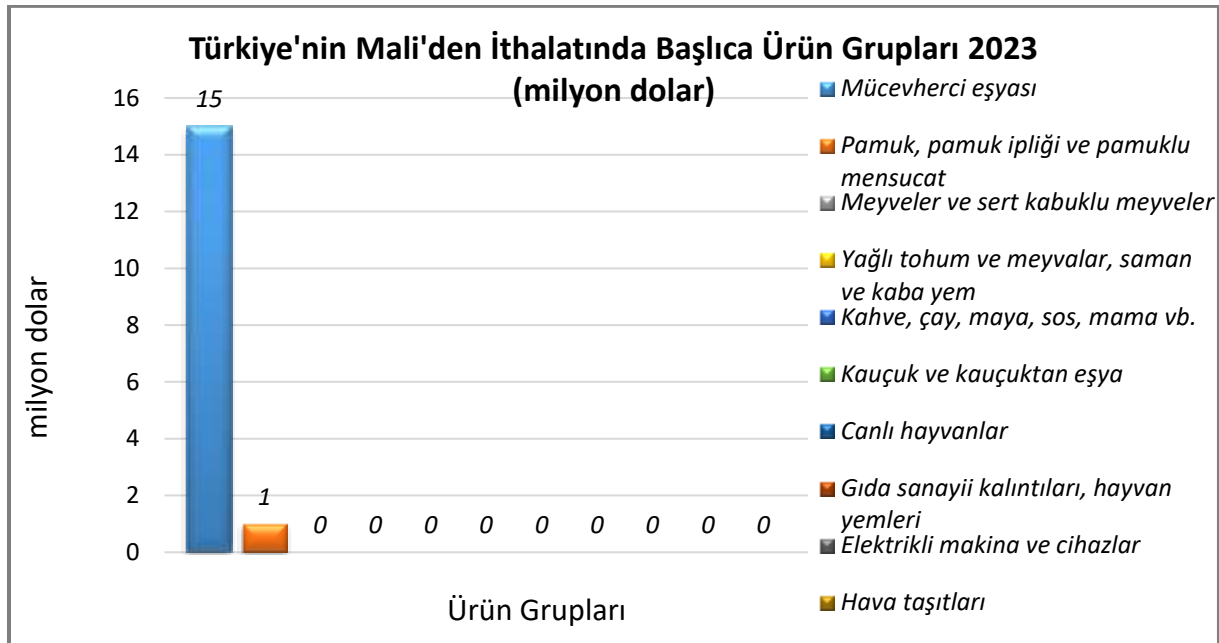
Türkiye'nin Mali'ye İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Mali'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Mali'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			4 173 796	3 904 608	1 809 277	100	-53,7
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	3 368 386	3 051 024	1 446 483	79,9	-52,6
2.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	203 494	0	54 293	3	0
3.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	23 290	11 117	39 496	2,2	255,3
4.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	22 295	17 621	28 576	1,6	62,2
5.	1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	4 716	3 457	24 511	1,4	609
6.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	21 703	11 535	21 824	1,2	89,2
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	25 794	17 289	19 837	1,1	14,7
8.	9406	Prefabrik yapılar	132	630	15 167	0,8	2307,5
9.	804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	8 082	7 490	14 064	0,8	87,8
10.	7323	Demir veya çelikten sofrta, mutfak veya diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve aksesuarı, yün, sünger, eldiven vb.	437	49	12 341	0,7	25085,7
11.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	5 991	10 834	11 654	0,6	7,6
12.	8548	Elektrik pilleri, bataryaları ve akümülatörlerinin döküntü ve hurdaları; kullanılmış olanlar; elektrikli aksam-parçalar	21	1	10 787	0,6	1078600
13.	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	3 277	3 533	9 254	0,5	161,9
14.	2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	1 658	5	6 978	0,4	139460
15.	7801	İşlenmemiş kurşun	3 158	2 132	5 394	0,3	153

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verilerdir.

EK-2: Mali'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			5 765 412	6 453 532	6 382 254	100	-1,1
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 226 132	2 506 291	1 894 690	29,7	-24,4
2.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	76 993	70 721	266 815	4,2	277,3
3.	2523	Çimento	213 156	210 087	256 535	4	22,1
4.	5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	27 533	14 970	220 460	3,5	1372,7
5.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	265 008	251 030	159 083	2,5	-36,6
6.	2716	Elektrik enerjisi	29 025	13	118 197	1,9	909107,7
7.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 618	190 458	116 055	1,8	-39,1
8.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	46 983	53 407	91 785	1,4	71,9
9.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	60 402	41 603	90 904	1,4	118,5
10.	1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	16 890	13 597	89 931	1,4	561,4
11.	2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	21 250	48 480	89 497	1,4	84,6
12.	1001	Buğday ve mahlut	155 277	134 931	88 192	1,4	-34,6
13.	8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	85 608	42 549	82 071	1,3	92,9
14.	303	Balıklar (dondurulmuş)	34 288	42 534	67 653	1,1	59,1
15.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	36 117	37 144	66 640	1	79,4

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verileridir.

EK-3: Mali'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		9 460 812	7 607 631	1 809 277	100	-76,2
1.	İsviçre	1 356 817	1 262 912	1 023 902	56,6	-18,9
2.	Avustralya	332 116	404 154	333 518	18,4	-17,5
3.	Çin	127 553	87 679	78 512	4,3	-10,5
4.	Uganda	1	9	73 015	4	811177,8
5.	Hindistan	17 286	24 911	41 770	2,3	67,7
6.	Burkina Faso	29 326	19 475	34 164	1,9	75,4
7.	Senegal	2 693	1 432	26 854	1,5	1775,3
8.	Fransa	9 367	17 527	21 912	1,2	25
9.	Türkiye	54 809	61 648	17 124	0,9	-72,2
10.	Gana	26 517	808	17 008	0,9	2 005
11.	Bahreyn	55	1 419	15 911	0,9	1021,3
12.	Orta Afrika C.	60	426	12 455	0,7	2823,7
13.	Moritanya	21 893	30 229	11 296	0,6	-62,6
14.	Fildişi Sahili	15 749	7 192	10 564	0,6	46,9
15.	Meksika	2 108	13 121	9 218	0,5	-29,7

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verileridir.

EK-4: Mali'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		5 805 482	6 433 847	6 382 254	100	-0,8
1.	Fildişi Sahili	875 360	1 460 449	1 589 708	24,9	8,9
2.	Senegal	1 027 273	1 138 796	1 218 695	19,1	7
3.	Çin	594 885	581 306	803 871	12,6	38,3
4.	Fransa	481 806	383 901	369 075	5,8	-3,9
5.	Burkina Faso	78 573	302 558	268 397	4,2	-11,3
6.	Avusturya	195 078	168 210	180 242	2,8	7,2
7.	Gana	155 674	189 676	165 361	2,6	-12,8
8.	Belçika	196 036	159 356	149 033	2,3	-6,5
9.	Almanya	108 449	134 622	129 303	2	- 4
10.	Hindistan	218 043	146 121	125 838	2	-13,9
11.	Hollanda	146 624	144 568	118 573	1,9	- 18
12.	Togo	118 875	101 052	113 929	1,8	12,7
13.	Fas	112 174	121 551	113 151	1,8	-6,9
14.	Türkiye	86 865	135 190	110 931	1,7	-17,9
15.	ABD	98 589	87 985	100 752	1,6	14,5

Kaynak ITC, Trademap, 19/11/2024 tarihli yansıma verileridir.

Ek-5: Türkiye'nin Mali'ye İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			86 865	135 190	110 937	100	-17,9
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	37	4 350	11 216	10,1	157,8
2.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	4 742	3 148	4 010	3,6	27,4
3.	8502	Jeneratörler	5 308	1 553	3 891	3,5	150,5
4.	1902	Makarnalar ve kuskus	2 550	2 281	3 460	3,1	51,7
5.	1103	Bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler	1 425	1 419	3 313	3	133,5
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 881	2 349	2 866	2,6	22
7.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	2 121	2 668	2 644	2,4	-0,9
8.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	3 576	2 833	2 530	2,3	-10,7
9.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaat için kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	364	1 111	2 303	2,1	107,3
10.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	1 867	2 356	2 294	2,1	-2,6
11.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	1 465	3 817	1 990	1,8	-47,9
12.	2102	Maya	1 560	2 145	1 908	1,7	-11
13.	6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya	561	476	1 710	1,5	259,2
14.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	994	1 446	1 650	1,5	14,1
15.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	1 456	1 390	1 609	1,5	15,8

Kaynak: Trademap(Türkiye verileri)

Ek-6: Türkiye'nin Mali'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			54 809	61 648	17 124	100	-72,2
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	8 264	2 923	14 838	86,7	407,6
2.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	22 148	41 235	1 302	7,6	-96,8
3.	0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	0	319	406	2,4	27,3
4.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	1 878	1 629	363	2,1	-77,7
5.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	0	0	138	0,8	0
6.	2103	Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal	0	0	42	0,2	0
7.	4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	0	0	9	0,1	0
8.	0106	Canlı diğer hayvanlar	14	8	8	0	0
9.	2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	0	0	5	0	0
10.	1202	Yer fıstığı	0	0	3	0	0
11.	8807		0	0	3	0	0
12.	8542	Elektronik entegre devreler	11	0	2	0	0
13.	4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	0	0	1	0	0
14.	5701	Düğümlü veya sarmalı halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden düğümlü veya sarmalı yer kaplamaları	0	0	1	0	0
15.	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	0	0	1	0	0

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)